

Forrás: www.hitelsikerek.hu

**A Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
közbenső- és részítélete**

Az ügy száma: 57.Pf.630.233/2022/7.

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

Az I. és II. rendű felperesek képviselője: dr. Lajos Sándor egyéni ügyvéd
(1093 Budapest, Boráros tér 3. III/9.)

Az alperes: Oberbank AG Magyarországi Fióktelep
(1062 Budapest, Váci út 1-3.)

Az alperes képviselője:

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A fellebbezést benyújtó fél: az alperes

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának a száma:
Pesti Központi Kerületi Bíróság 37.P.86.821/2022/5. számú közbenső- és részítélete

Rendelkező rész

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső- és részítéletét helybenhagyja.

Az I. és II. rendű felperesek másodfokú perköltségét együttesen
forintban, az alperes másodfokú perköltségét
forintban állapítja meg.

A közbenső- és részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] Az ítéleti tényállás szerint az I. és II.r. felperesek, mint adósok és az alperes, mint hitelező között 2008. február 18. napján CHF alapú kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a felperes 3.000.000 Ft, részben hitel kiváltású, részben szabad felhasználású kölcsönt folyósított a felperesek részére 72 hónap futamidőre 11,643 % mértékű induló ügyleti kamattal, évi 1,2% kezelési költség felszámítása mellett.
- [2] A szerződés 16. pontja (CHF/HUF árfolyam ingadozás) szerint az adós külön stop-loss limit (kockázat, illetve veszteség megszüntető) megbízás útján, amely a jelen szerződés elválaszthatatlan részét képezi, megbízza a bankot, hogy deviza alapú kölcsönét forintra konvertálja, amennyiben a CHF/HUF-ra vonatkozó devizaárfolyam a kölcsön igénybevételéhez, illetve a konvertálás időpontjában hatályos átváltási árfolyamhoz viszonyítva legalább a 20%-ot meghaladja. A stop-loss limit megbízásra érvényes konvertálási árfolyam (banki devizavételi árfolyam) tényleges meghatározására a kölcsön igénybevételének időpontjában kerül sor. A jelen stop-loss limit megbízás csak a felek együttes rendelkezése alapján vonható vissza.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.630.233/2023/7.

- [3] A szerződés 17. pontja értelmében a felek megállapodtak abban, hogy a kölcsön futamideje alatt - az előző pontban részletezett eset kivételével, illetőleg annak be nem következése esetén is - az adós egyszeri alkalommal jogosult írásban kérni a banktól a kölcsön forintra történő átváltását. Ebben az esetben az adós a kérelmet az általa megjelölt átváltási napot 3 banki munkanappal megelőzően köteles a banknak benyújtani. A felek a szerződés aláírásával rögzítették, hogy amennyiben a kölcsön az adós megbízása vagy a banknak adott stop-loss limit megbízás alapján kerül forintra átváltásra, úgy a jelen szerződést az új feltételeknek megfelelően módosítani szükséges.
- [4] A szerződés 18. pontjában, Kockázatfeltáró nyilatkozat címszó alatt szerepel az, hogy az adós a szerződés aláírásával tanúsítja, hogy a „Fogyasztóknak nyújtott, több pénznemre szóló hitelek kiegészítő feltételei” keretében kellő tájékoztatást kapott, és tudomásul veszi, hogy a kölcsönrel kapcsolatos átváltási árfolyamkockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben viseli. Kijelenteti továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta, a bankkal szemben igényt az árfolyamkockázatból eredően nem érvényesít.
- [5] A szerződés aláírását megelőzően az alperesek 2008. január 15. napján Nyilatkozat a deviza alapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről (továbbiakban: Nyilatkozat) megnevezésű okiratot írtak alá, mely szerint elismerték, hogy tudomásuk van arról, hogy a deviza alapú hitelre vonatkozó ügyletek megkötése során felmerül a veszteség kockázata. A Nyilatkozatban tájékoztatás szerepelt arról, hogy amennyiben a deviza alapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz a folyósítandó hitelösszegre, a törlesztőrészletekre, illetőleg az egyéb, devizában nyilvántartott járulékok és költségek nagyságára. Rögzítésre került, hogy a deviza alapú hitelek kamata a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhat. A tájékoztatásban szerepelt, hogy a hitel futamideje alatt az adósoknak módjában áll a kölcsön devizanemének átváltását kérni, az ezzel kapcsolatos megbízást alapvetően az adósok adják olyan formában, hogy az erre vonatkozó értesítést a hitelszerződés megállapodásának megfelelően a bankhoz eljuttatják. Amennyiben ennek alapján a kölcsön konvertálásra kerül, úgy a bank és az adósok között kötött hitelszerződést módosítani szükséges. Felperesek elismerték továbbá, hogy a bank felhívta a figyelmüket a PSZÁF honlapjára, ahol a megjelölt menüpontok alatt szintén található információ a devizaalapú hitelekkel, azok költségeivel és az alkalmazott árfolyamok számításával kapcsolatban.
- [6] Az alperes a kölcsönszerződést 2009. október 19. napján közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával felmondta, majd 2015. április 30. napján kelt levelében tájékoztatta a felpereseket a 2014. évi XL. tv. (továbbiakban: DH2 tv.) rendelkezései szerinti elszámolásról, 2016. január 15. napján pedig a devizában fennálló követelés forintra történő átváltásáról.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.630.233/2023/7.

- [7] A felperesek végleges keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a 2008. február 18. napján megkötött [REDACTED] számú kölcsönszerződés érvénytelenségét, és a szerződést nyilvánítsa érvényessé a szerződéskötés időpontjára visszamenőleges hatállyal akként, hogy az adósokra kedvezőtlen árfolyamváltozás legfeljebb 20%-os mértékig terheli a felpereseket. A jogkövetkezmények levonása körében kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.036.923 Ft, valamint ezen összeg után 2020. november 30. napjától a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (továbbiakban: rPtk.) 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatainak megfizetésére. Hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor szóban olyan tájékoztatást kaptak, hogy a törlesztőrészlet összegének szempontjából a CHF alapú kölcsön a legkedvezőbb, a CHF árfolyamváltozása minimális, elhanyagolható, így stabil és biztonságos a CHF alapú finanszírozás. A kölcsönszerződés 16. pontja garانتálja, hogy amennyiben a CHF árfolyama 20%-os mértéket meghaladóan változik, a hitelező azonnal forintosítja a szerződést, azonban az árfolyam ilyen kedvezőtlen alakulása kizárt. Az írásbeli tájékoztatás vonatkozásában kifejtették, hogy a kölcsönszerződés 18. pontjából sem alakilag, sem nyelvtanilag nem válik ismertté az árfolyamkockázat mibenléte és annak esetleges hatásai a tőketartozásra, illetőleg a törlesztőrészletekre, a szerződéses kikötésből nem ismerhető fel az árfolyamkockázat gazdasági mechanizmusa. A 2008. január 15. napján kelt, felperesek által aláírt kockázatfeltáró Nyilatkozat szintén nem tartalmaz az árfolyamkockázattal kapcsolatos megfelelő tájékoztatást. Mindezek alapján a kölcsönszerződés nem felel meg az 1996. évi CXII. tv. (továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, a 2/2014. számú PJE határozatban, továbbá a C-186/16. és C-51/17. EUB döntésekben előírt követelményeknek. A tájékoztatás nem volt világos és érthető, arra a szerződést megelőzően kellő időben nem is került sor. Hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződés 16. pontja kizárja egyébként azt, hogy a felperesek számára a perbeli szerződés teljesítése gazdaságilag nehezen teljesíthetővé váljon. A szerződés 18. pontja és a kockázatfeltáró nyilatkozat csak a szerződés 16. pontjának tartalmával együtt értékelhető, és a rPtk. 207. § (2) bekezdésének figyelembevételével megállapítható, hogy a felperesek csak korlátozott árfolyamkockázatról kaptak tájékoztatást. Utaltak arra, hogy a rHpt. 78. § (4) bekezdése, valamint a szerződés 16. pontja értelmében az alperes köteles lett volna a szerződést forintra konvertálni, amennyiben a CHF/HUF árfolyamának felperesekre kedvezőtlen alakulása a 20%-os mértéket meghaladja.
- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy megfelelően tájékoztatta a felpereseket az árfolyamkockázatról, a kölcsönszerződés 18. pontja ezért nem tisztességtelen. A Nyilatkozatban, valamint a PSZÁF honlapján történő utalással felhívta a felperesek figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozás következményét teljes egészében ők viselik, és a forint árfolyamának esetleges gyengülése esetén fizetési terheik nőni fognak. Érvélese szerint a kölcsönszerződés nem nyilvánítható érvényessé a felperesek által kért módon, mert az a kölcsönszerződés meg nem engedett módon való módosítását jelentené. A kölcsönszerződés olyan rendelkezéssel, amelyre a felek között nem jött létre megegyezés, nem egészíthető ki, továbbá a szerződés részleges érvénytelenség esetén érvényessé nem nyilvánítható. Vította, hogy az alperes ügyintézői részéről a szerződés megkötésekor a felperesek által állított tartalmú nyilatkozatok hangzottak volna el. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés 16. pontja szerint a felperesek stop-loss limit megbízást külön nyilatkozatban adhattak, és amennyiben a kölcsönszerződés az adós megbízása vagy a banknak adott stop-loss limit megbízás alapján forintosításra került, ahhoz szükség volt a szerződés módosítására. Figyelemmel arra, hogy a felperesek stop-loss limit megbízást nem adtak az alperesnek, a kölcsön forintkölcsönrel történő refinanszírozására nem kerülhetett sor. Állította azt is, hogy a felperesek által készített elszámolások nem felelnek meg a DH2 tv., valamint a rPtk. rendelkezéseinek.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.630.233/2023/7.

- [9] Az elsőfokú bíróság közbenső- és részítéletével megállapította, hogy a peres felek által 2008. február 18. napján aláírt ██████████ számú kölcsönszerződés 18. pontja tisztességtelen, ezért a kölcsönszerződés annak megkötése időpontjától érvénytelen. A kölcsönszerződést annak megkötése időpontjára visszamenőleges hatállyal érvényessé nyilvánította akként, hogy annak 18. pontja nem képezi a szerződés részét és az adósok számára kedvezőtlen árfolyamváltozás legfeljebb 20% mértékig terheli a felpereseket.
- [10] Indokolásában rögzítette, hogy a felperesek 2008. január 15. napján – a kölcsönszerződés 2008. február 8-i megkötését megelőzően - aláírták a devizaalapú hitel igénybevételeből eredő esetleges kockázatok tudomásul vételéről szóló Nyilatkozatot, így kellő idő állt rendelkezésükre ahhoz, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát a szerződéskötést megelőzően megismerjék. Rámutatott, hogy felperesek nem tettek eleget a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (továbbiakban: Pp.) 265. §-a szerint őket terhelő bizonyítási kötelezettségüknek arra vonatkozóan, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban az általuk állított tartalmú szóbeli tájékoztatásban részesültek volna az alperes részéről. A bíróság ezért a 2008. január 15. napján kelt írásbeli Nyilatkozat, valamint a kölcsönszerződés és annak mellékleteiben rögzített árfolyamkockázattal kapcsolatos írásbeli tájékoztatás megfelelő voltát vizsgálta. Rögzítette, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos megfelelő tájékoztatási kötelezettség az alperest terhelte, ezért a jogvita elbírálása szempontjából a PSZÁF honlapján feltüntetett tájékoztatás irreleváns, a felperesektől, mint általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztóktól egyébként sem volt elvárható, hogy a deviza alapú hitelekkel és azok költségeivel, valamint az alkalmazott árfolyamok számításával kapcsolatban a PSZÁF honlapján tájékozódjanak.
- [11] Megállapította, hogy a felperesek az általuk aláírt kockázatfeltáró Nyilatkozatból megismerhették, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, mivel az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet, továbbá a törlesztőrészek összege az árfolyamváltozás hatására jelentős mértékben megemelkedhet. Ugyanakkor a kölcsönszerződés 16. pontjában foglaltakra tekintettel alappal feltételezhatték, hogy őket az árfolyamkockázat az alperesi pénzügyi helyzetnek adott stop-loss limit megbízásra tekintettel legfeljebb 20%-os mértékben terheli. A szerződés 16. pontja szerinti stop-loss limit megbízás nem azonos a szerződés 17. pontjában rögzített azon jogosultsággal, mely szerint az adósok egyszeri alkalommal jogosultak voltak kérni a banktól a kölcsön forintra történő átváltását. Ez utóbbi esetben ugyanis a konvertálásra irányuló kérelmet az adósok voltak kötelesek benyújtani, míg a szerződés 16. pontja szerint a felperesek alappal feltételezhatték, hogy az ott írt feltételek bekövetkezése esetén a szerződés módosítását az alperes fogja kezdeményezni. A szerződéses azon rendelkezéseiből, mely szerint a stop-loss limit megbízás a szerződés elválaszthatatlan részét képezi, továbbá, hogy az csak a felek együttes rendelkezése alapján vonható vissza, az következik, hogy az alperes a megbízást elfogadta, és a megbízási szerződés alapján fennálló kötelezettségeit a rPtk. 471. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján a megbízó utasítása szerint és érdekének megfelelően teljesíti. Kétségtelen, hogy ezen megbízás teljesítése és a kölcsön forintra való átváltása esetén a szerződést az új feltételeknek megfelelően módosítani szükséges, abban azonban a felek nem állapodtak meg, hogy a szerződés módosítással melyik fél köteles elől járni. A felperesektől, mint átlagos fogyasztóktól nem volt elvárható, hogy a CHF/HUF változását folyamatosan figyelemmel kísérik, ezért alappal feltételezhatték, hogy a konvertálás céljából szükséges szerződésmódosítást az alperes fogja kezdeményezni a szerződés 16. pontjában rögzített feltétel bekövetkezése esetén.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.630.233/2023/7.

- [12] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés 18. pontjában rögzített feltétel, mely szerint az adósok tudomásul vették, hogy a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatos átváltási árfolyamkockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben viselik, nem világos és nem érthető szerződéses kikötés, ezért az a rPtk. 209. § (1) és (2) bekezdései, valamint a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján érvénytelen.
- [13] Az elsőfokú bíróság az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 5. és 8. pontját, valamint a 6/2013. PJE határozat 4. pontjának rendelkezéseit figyelembe véve a szerződés érvényessé nyilvánításáról rendelkezett. Kifejtette, hogy a 93/13. számú tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdése és 6. cikk (1) bekezdése, valamint az EUB joggyakorlata értelmében az érvényessé nyilvánítás során az aránytalanságnak azt a mértékét kell kiküszöbölni, amely a fogyasztó hátrányára jelentős mértékben felborította a felek közötti érdekegyesültyt és jelentőssé tette az egyenlőtlenséget. A szerződés érvényessé nyilvánítása ezért a deviza/forint átváltási árfolyam maximálásával is lehetséges. A szerződés 16. pontjának rendelkezéseit alapul véve megállapította, hogy a felek ügyleti akarata arra irányult, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozás legfeljebb 20% mértékig terhelje az adósokat. Rámutatott, hogy a kölcsönszerződést a tisztességtelen szerződési feltétel tartalmának módosítása útján nem kellett módosítani, ugyanis a megállapodás 16. pontja szerint a felek megegyeztek abban, hogy az adósok számára kedvezőtlen árfolyamváltozás mértéke legfeljebb 20% lehet. Mindezek alapján a szerződés érvényessé nyilvánítására a 18. pont elhagyásával és a felek ügyleti akaratának megfelelő tartalommal került sor.
- [14] A közbenső- és részítélet ellen az alperes fellebbezett és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet tévesen értelmezte a kölcsönszerződést, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesek a kölcsönszerződésben stop-loss limit megbízást adtak az alperes részére. Az alperes hangsúlyozta, hogy a szerződés 16. pontja szerint a felperesek stop-loss limit megbízást külön nyilatkozatban adhattak, amint alátámaszt a kockázatfeltáró Nyilatkozat rendelkezése is. A felperesek stop-loss limit megbízást egyedileg, külön nyilatkozatban nem adtak. A kölcsönszerződés 17. pontjának utolsó mondatából az is egyértelmű, hogy a stop-loss limit megbízás a hitelező és az adósok közötti új szerződés megkötését igényli, azaz deviza alapú szerződés helyett forint alapú kölcsönszerződést. Ebből pedig egyértelmű, hogy a kölcsön forint konverziója nem automatikus, azt stop-loss limit megbízással lehet kezdeményezni, továbbá a rHpt. szerződéskötéskor, azaz 2008. februárjában hatályos, a kölcsönszerződés kötelező tartalmi elemeit előíró rendelkezései is irányadóak voltak. A kölcsönszerződés megkötésekor nem volt ismert, hogy mekkora lesz a későbbiekben a forintkölcsön ügyleti kamata, mekkora lesz a forint kölcsön összege, ezért nem lehetett meghatározni a THM-et, a törlesztőrészek számát, összegét, esedékességét sem. Ennek folytán az adósok a kölcsönszerződés aláírásával nem adtak stop-loss limit megbízást, ennek hiányában pedig ez a rendelkezés nem befolyásolhatta az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás megfelelőségét. Mindezek alapján önmagában a stop-loss limit megbízás adásának lehetővé tétele - a kölcsönszerződés 16. pontja - az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás megfelelősége szempontjából közömbös, az adósok nem feltételezhettek alappal korlátozott árfolyamkockázat vállalást. Mindezek alapján az ítélet jogsértően állapította meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét.

- [15] Az alperes vitatta a szerződés érvényessé nyilvánítására vonatkozó ítéleti rendelkezést is, mivel álláspontja szerint az elsőfokú bíróság úgy nyilvánította érvényessé a kölcsönszerződést, hogy azt módosította. Előadta, hogy a magyar jognak nincs olyan diszpozitív szabálya, amely szerint az adósokat az árfolyamkockázat 20% mértékig terheli, az ítéletnek ez a rendelkezése ezért nem minősül a diszpozitív szabály felhívásának. Ebből következően ez a rendelkezés a kölcsönszerződés módosításának minősül. Figyelemmel a 93/13/EGK. irányelv rendelkezéseire, valamint az EUB ítélezési gyakorlatára - amennyiben a fogyasztóval megkötött szerződés az érvénytelen rendelkezés nélkül nem teljesíthető - a fogyasztó kérheti a szerződés teljesítését oly módon, hogy nem kéri a tisztességtelen feltétel mellőzését (azaz a szerződés eredeti tartalmával), vagy úgy, hogy kéri a tisztességtelen feltétel mellőzését és annak az irányadó jog diszpozitív szabályával való helyettesítését. A tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződést a bíróság nem módosíthatja, nem helyettesítheti az általa meghatározott rendelkezéssel (C-80/21-C-82/21. egyesített ügyek ítélete), a szerződésnek úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltétel elhagyása jelentsen módosulást (C-618/10. számú ítélet). Mindezek alapján a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának az ítéletben megjelölt módja jogsértő és a rPtk. 237. § (2) bekezdésébe ütközik.
- [16] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben mindenekelőtt a Pp. 114. §-a és 371. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés visszautasítását kérték arra hivatkozva, hogy a fellebbezésben helytelenül került megjelölésre a felperesek lakóhelye. Érdemben a fellebbezési ellenkérelmük az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság döntése érdemben helyes, lényeges eljárási szabálysértés nem történt, az ügy elbírálása szempontjából lényeges jogszabály téves alkalmazására az elsőfokú eljárásban nem került sor. Hangsúlyozták, hogy az alperes fellebbezése lényegében a kölcsönszerződés 17. pontjának alperes által helyesnek vélt értelmezésén alapul, ugyanakkor az elsőfokú ítélet érvelését e körben az alperes fellebbezése nem tartalmazza. Az alperes fellebbezésében összemossa a szerződés és a Nyilatkozat rendelkezéseit.
- [17] A Nyilatkozat azt rögzíti, hogy felpereseknek a hitel futamideje alatt módjukban áll a kölcsön devizanemének átváltását kérni, majd ehhez kapcsolódóan került rögzítésre az, hogy a devizanem megváltoztatására vonatkozó megbízást alapvetően felperesek adják olyan formában, hogy az erre vonatkozó értesítést a megfelelő időpontban a bankhoz eljuttatják. Ezt maga a szerződés 17. pontja is tartalmazza. Mindez azonban arról az esetről szól, amikor maga az adós kéri a szerződés forintra történő átváltását a futamidő alatt. Ez független a stop-loss limit megbízástól, amit a szerződés 17. pontja első mondata is egyértelműen kimond, és utal arra, hogy a 16. pontban foglalt stop-loss limit megbízásra nem vonatkozik. Felperesek érvelése szerint az alperes tévesen állítja azt, hogy a stop-loss limit megbízást külön nyilatkozatban kellett volna a felpereseknek megadniuk. A 16. pont maga a felperesek által adott megbízás, amely tartalmazza azt, hogy a felperes megbízza a bankot, hogy a devizaalapú kölcsönét forintra konvertálja. Egyértelmű ezzel kapcsolatban a 16. pont utolsó mondata is. Mindebből megállapítható, hogy a felperesek már a szerződés aláírásakor megbízták az alperest, hogy 20%-ot meghaladó árfolyamváltozás esetén váltsa forintra a szerződést. E megbízást a felek nem vonták vissza együttesen, így nem volt szükség újabb kérelemre a felperesektől. A szerződés 17. pontja egy, a 16. ponttól független lehetőség a szerződés forintra váltására. Ezzel ellentétben a 16. pont szerinti stop-loss limit megbízás alapján a fogyasztó felperesek alappal várhatták, hogy a szükséges szerződésmódosítást az alperes fogja kezdeményezni.

- [18] Felperesek egyetértettek az elsőfokú rész- és közbenső ítélet indokolásának [92], [93] és [96] bekezdésében kifejtettekkel is. Hivatkoztak a 2/2014. PJE határozatban foglaltakra és állították, hogy a szerződés 18. pontja tisztességtelen, mivel a felperesek a szerződés 16. pontjában foglalt stop-loss limit megbízásra tekintettel alappal gondolhatták úgy, hogy az árfolyamkockázat csak 20% mértékig, azaz korlátozott mértékben terheli őket. Osztották az elsőfokú bíróság álláspontját az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében is és egyetértettek az elsőfokú rész- és közbenső ítélet indokaival. Kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság a szerződésből a tisztességtelen 18. pontot ejtette ki, azonban a többi rendelkezés változatlan maradt, egyben érvényesül a felek eredeti akarata is, mely szerint az adósok számára kedvezőtlen árfolyam változás mértéke legfeljebb 20% lehet. Az elsőfokú bíróság nem hajtott végre olyan módosítást a szerződésen, amit az alperes kifogásol. Az elsőfokú ítélet rendelkezése megfelel a DH2 tv. 37. § (1) bekezdésében előírtaknak, valamint a 2019. június 19-i kúriai emlékeztető II. metódusa mentén kialakult ítélkezési gyakorlatnak.
- [19] A másodfokú bíróság a fellebbezési ellenkérelemben foglaltak miatt mindenekelőtt rámutat arra, hogy a Pp. 114. § (1) bekezdése szerint a felek lakóhelyét valóban fel kell tüntetni a fellebbezésben. Az alperes fellebbezése e jogszabályi előírásnak megfelel, tartalmazza a felperesek lakóhelyének feltüntetését, ettől eltérő kérdés, hogy azt tévesen jelölte meg. Ez a körülmény azonban a fellebbezés visszautasítására nem ad alapot. A másodfokú bíróság ezért érdemben bírálta el a fellebbezést, azzal, hogy a közbenső- és részítéletnek nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett része a Pp. 358. § (5) bekezdésére figyelemmel.
- [20] A fellebbezés nem alapos.
- [21] A másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, azonban annak indokait nem osztja maradéktalanul. A periratokból megállapíthatóan az I. és II.r. felperesek már a deviza elszámolású kölcsönszerződés 2008. február 18-i megkötését megelőzően, 2008. január 15-i dátummal aláírták a Nyilatkozat a devizaalapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről megnevezésű okiratot. Ebben szerepel az, hogy az alperesi bank a hitelt forintban bocsátja rendelkezésükre, de tartozásukat devizában tartja nyilván, a hitel részükről történő visszafizetése is forintban történik. A Nyilatkozat tartalmazza, hogy felpereseknek tudomásuk van arról, hogy a devizaalapú hitelre vonatkozó ügyletek megkötése során felmerül a veszteség kockázata. Emellett szerepel a Nyilatkozatban az is, hogy amennyiben a devizaalapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz mind a folyósítandó hitelösszeg, mind a tőkét és kamat tartozást is magában foglaló törlesztőrészletek, valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok és költségek nagyságára. Abban az esetben, ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, úgy kevesebb forintot kell fizetniük a devizában nyilvántartott törlesztőrészletek ellenértékeként, amennyiben gyengül, úgy fizetési terheik nőnek. A deviza alapú hitelek kamata a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhat.
- [22] A másodfokú bíróság utal arra, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa időközben meghozta a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatát, amely ugyan másik pénzügyi intézmény árfolyamkockázati tájékoztatását vizsgálta, ugyanakkor általános jelleggel összegzi a Kúria és az Európai Unió Bíróságának gyakorlatában kialakított követelményrendszert. A hivatkozott Jpe. határozat elvi tartalomként rögzíti, hogy a 2/2014. PJE határozat első pontja azzal a kötelező értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.630.233/2023/7.

megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz - jelen esetben a forint - árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

- [23] Mindezek figyelembevételével az állapítható meg, hogy az alperesi pénzügyi intézmény külön okiratba foglalt tájékoztatásából a felperesek azt felismerhették, hogy a deviza alapú kölcsön felvételével árfolyamkockázatot vállalnak, azt azonban nem, hogy az jelentős lehet és gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat számukra. A tájékoztatás lényegében csak azt tartalmazza, hogy az árfolyamváltozás hatására felperesek fizetési terhei változhatnak - növekedhetnek is -, és általánosságban ez a módosulás a nemzetközi kamatok változása miatt is bekövetkezhet. Ez a tájékoztatás azonban nem felel meg a Kúria és az EUB követelményrendszerének, nem utal az elvárt módon a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének a futamidő alatt is bekövetkező valós lehetőségére és arra, hogy a fogyasztó helyzete gazdaságilag is nehezen viselhetővé válik.
- [24] A hivatkozott polgári jogegységi hatályú panasz határozat azt is kimondta, hogy a Kúria bármely határozatának ezzel ellentétes jogértelmezése a továbbiakban kötelező erejűként már nem hivatkozható. Így amennyiben korábban a Kúria valamely határozatában el is fogadta megfelelőnek az alperesi tájékoztatót, ez a jelen per elbírálása során már nem irányadó. Emellett a perbeli szerződés esetében nem hagyható figyelmen kívül az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelősége szempontjából a szerződés 16. pontja sem, ami a fogyasztóban azt az értelmezést erősíti, hogy az árfolyamkockázat vállalása részéről nem korlátlan, hanem csak 20%-os mértékig terjedhet.
- [25] A másodfokú bíróság a szerződés 16. pontjának értelmezését illetően egyebekben sem osztja az alperesi értelmezést. E szerződéses pont első mondata tartalmazza azt, hogy az adós külön stop-loss limit kockázat, illetve veszteség megszüntető megbízás útján, amely a jelen szerződés elválaszthatatlan részét (és nem a mellékletét) képezi, megbízza a bankot, hogy deviza alapú kölcsönét forintra konvertálja. A 16. pont utolsó mondata pedig úgy szól, hogy a jelen stop-loss limit megbízás csak a felek együttes rendelkezése alapján vonható vissza. Mindez a másik félben - a fogyasztóban - valóban azt a képzetet keltheti, hogy magának a szerződésnek az aláírásával e szerződéses pont alapján, az ott megjelölt árfolyamváltozás bekövetkezése esetére a konvertálásra a megbízást az alperes részére megadta. A 17. pont első mondata kifejezetten kiveszi az ottani rendelkezés hatálya alól a 16. pontban írt esetet, így arra nem vonatkoztatható az, hogy az adósnak írásban kell kérnie az átváltást. Ezen nem változtat az sem, hogy az utolsó mondat értelmében a 16. pontban írt esetben is módosítani kell a szerződést.
- [26] A felperesek helyesen utaltak arra is, hogy amennyiben a rPtk. 207. § (1) bekezdése alapján a szerződési nyilatkozat tartalma nem lenne egyértelműen megállapítható, úgy a rPtk. 207. § (2) bekezdése alapján a fogyasztóra kedvezőbb értelmezést kellene elfogadni. Ilyen módon tehát a nem megfelelő tájékoztatás alapján az árfolyamkockázat teljes egészében fogyasztóra

történő telepítése - amelyet a 18. pont tartalmaz - nem tekinthető tisztességesnek, világosnak és átláthatónak, emiatt semmis. Mivel devizaelszámolású szerződés esetén ez szükségszerűen a szerződés fő tárgyát érinti, ezért nem csupán a 18. pont dől meg, hanem maga az egész szerződés.

- [27] A jogkövetkezmények tekintetében a másodfokú bíróság utal arra, hogy az EUB C-705/21. számú ítéletében foglaltakra figyelemmel a Kúria a Gfv.VI.30.206/2023/2. számú végzésében kifejtette álláspontját az érvénytelenség jogkövetkezményeit illetően. A hivatkozott végzés [82] bekezdése szerint ha a nem átlátható módon a fogyasztóra telepített árfolyamkockázat viselését kimondó kikötést elhagyjuk a szerződésből, amelynek eredményeként a kölcsön tőkeösszegének és járulékainak visszafizetésére a folyósításkori árfolyamon és kamatmértékkel kerül sor, ezzel teljesülhet az EUB joggyakorlatával értelmezett irányelvi célkitűzés, a fogyasztó mentesül a tisztességtelen rendelkezés valamennyi következményéről, és az árfolyamkockázatot teljes egészében a pénzüintézet viseli.
- [28] A jelen esetben azonban nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a felperesek maguk is úgy tekintették, hogy a 20%-os mértékig viselniük kell az árfolyamkockázatot, és ennek megfelelően tartották fenn a kereseti kérelmüket is. Ugyancsak erre utalt a felperesek személyes meghallgatása is, hiszen a szerződés 16. pontját ilyen módon értelmezték. Emiatt nem indokolt megváltoztatni e körben sem az elsőfokú ítéletet. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a szerződés ilyen feltétel mellett történő érvényessé nyilvánítása az alperes számára is kedvezőbb.

Mindezekre a szempontokra figyelemmel a másodfokú bíróság - részben eltérő indokokkal - az elsőfokú bíróság közbenső- és részítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

- [29] A másodfokú bíróság a másodfokú eljárással felmerült költségeket – a felperesek és az alperes jogi képviselőivel felmerült és felszámított ügyvédi munkadíjakat, tovább az alperes által megfizetett fellebbezési illetéket a Pp. 386.§ (4) bekezdése értelmében csak megállapította, azok viseléséről majd az elsőfokú bíróságnak kell határoznia.

Budapest, 2023. június 15.

dr. Csepinszky Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Klicsuné dr. Sólyom Livia s.k.
előadó bíró

dr. Bereczky Sára s.k.
bíró